

УКРАЇНСЬКА

ПРЕСОВА

СЛУЖБА

ВИДАННЯ ГОЛОВНОЇ РЕДАКЦІЇ.

Ч. 26.

7 грудня 1940 року.

50-РІЧЧЯ ПОЛК. АНДРІЯ МЕЛЬНИКА.

Якраз минає 50 років із дня народження Вождя Українських Націоналістів Полковника Андрія Мельника, що побачив світ у селянській родині 12 грудня 1890 року в с. Якубова Воля, Дрогобицького повіту. Цих 50 років життя Полковника й теперішнє його становище - це шмат історії й нинішня доля України. Полк. Андрій Мельник стоїть на чолі Націоналістичного Руху, який бачить у ньому виконавця заповітів сл. пам. Вождя Євгена Коновальця й у невпинному змаганні здійснює волю його Наступника. Авторитет Андрія Мельника переростає рямці його Руху - він усенаціональна цінність. Із вісток та листів, які надходять із Советів, громадянство могло переконатися, скільки надій вже Україна з Андрієм Мельником.

Життя Полк. Андрія Мельника оправдує найкраще ту загальну повагу, яку він собі добув, і той пост, що його займає. Уже в часі перебування учнем у гімназії належав Андрій Мельник до тайних кружків молоді. В 1910 році покинув гімназію й в 1912 році почав висові студії лісівництва у Відні та покинув їх з дипломом інженера лісівництва. Був у той час головою віденського товариства "Земля".

Літом 1914 року вступив Андрій Мельник до Українських Січових Стрільців, із якими брав участь у боях із російською армією під Маківкою, Галичем, над Стрипою й т.д. В 1916 році потрапив у бій в полон до москалів разом із сотнею, якої був командантом, і був вивезений до Царицина. Тут прийшло до першої стрічі Андрія Мельника з Покійним Вождем Євгеном Коновальцем, що також перебував у російському полоні. В кінці 1917 року разом із іншими УСС, серед сніжної завірюхи, втік із табору полонених, пробився до Києва й тут узявся до гарячкової підготовчої праці над організацією Гальцько-Буковинського Куреня, а згодом куреня Січових Стрільців на чолі з Покійним Вождем. Приймав участь у боях у Києві й при відступі Армії через Житомир, прикриваючи евакуацію уряду. Після Берестейського миру знову бере участь у боях за здобуття Києва від большевиків, а згодом приступив до організації полку СС, як помічник команданта полку.

Після перевороту Скоропадського й розброєння СС, виїхав до Відня, звідки в осені вернув ув Україну й почав у Білій Церкві працю над творенням Окремого Загону СС, як заступник сл.п. Вождя. Після переведення повстання проти гетьманату, перебрав керму, в характері Начальника Булави Осадного Корпусу, операціями під Києвом й після здобуття Києва - пост команданта I Дивізії СС. Скоро після цього дістав призначення Шефом Генерального Штабу Української Армії, а після реорганізації вищої команди, пост Начальника Штабу Дієвої Армії, де серед найтяжчих ситуацій впродовж 6 місяців проводив операціями на Лівобережній і Правобережній Україні.

Опісля Полковник Андрій Мельник вертає до Корпусу СС в характері помічника команданта Корпусу, яким був Покійний Вождь. В кінці 1919 року, хворий на плямистий тиф, опиняється в Рівному. Видужавши, виїздить до Луцька, і звідтіля дістає відрядження закордон для контролю українських військових місій, в характері військового аташе при закордонній місії УНР. На цьому пості залишався до 1921 року.

В згаданому році починає з Євгеном Коновальцем підготовчу працю над організацією Української Військової Організації, і для цього вертає до краю. Після кількох тижнів праці попадає на три місяці до тюрми. Вийшовши на волю, коли Покійному Вождеві вже неможливо було залишатися в краю, перебирає пост Краєвого Команданта УВО й веде в цьому характері революційну акцію впродовж 1923-24 р.р. За весь цей час удержує якнайтісніші організаційні й особисті відносини з Покійним Вождем. Згодом знову попадає в тюрму й перебуває в ній чотири й пів року. Вийшовши на волю в 1923 році, з ментом творення Організації Українських Націоналістів, переходить до неї і виконує різні доручення Вождя в краю, як по лінії підпольно-революційної, так і легально-громадської роботи. В міжчасі ситематично стрічається нелегально з Вождем. Після Роттердаму, на підставі заповіту сл.п. Вождя Євгена Коновальця, залишає край і переїздить закордон для перебрання посту Голови Проводу Українських Націоналістів.

Ось одне з тих існувань зпід знаку Чину, що перед ним голова. халиться до поклону. з 50-річчя народин шлемо Вождеві - Револуціонерові найщиріші побажання сил та успіхів для добра України, що для неї завжди билося й беться так могутньо серце Андрія Мельника. Хай же беться ще довго й гаряче у такт із серцями всієї Нації!

У ДЗЕРКАЛІ СВІТОВОЇ ПРЕСИ.

Тижні застою й вичікування.

Як і в минулій світовій війні, так і сьогодні в розвитку воєнно-політичних подій наступають час від часу періоди, в яких бракує вирішальних подій. Така пора заіснувала й тепер від деякого часу, від коли не сповнилися сподівання, що чито Франція чито Еспанія вступлять у війну, від коли стало ясным, що італійсько-грецька війна довжитиметься й відколи врешті виявилося, що, як каже "Базлер Нахріхтен", "Совети не бажають, щоб вузчий чи ширший комплекс Дарданелів був втягнений у воєнні зони. В цьому відношенні - пише швайц. щоденник - стає очевидний негативний вислід берлінських балачок із Молотовим. Кремль зайняв миролюбне становище щодо цих зон, і це означає "руки геть" для потуг Осі".

Багато відголосу в світовій пресі викликала відмова Болгарії приступити до Потрійного Пакту, що виглядало вже майже доконаним фактом. Юнайтед Прес пише на цю тему: "Заповідження в Берліні, що в столиці Райху не очікують державних мужів Болгарії, ставлять у звязок з відвідинами генерального секретаря російського закордонного комісаріату в короля Бориса. Король, як кажуть, заявив у час свого побуту в Німеччині, що Болгарія не хоче приступити до Потрійного Пакту ані вступити в війну, поки не зробить цього самого Росія чи пак поки вона виразно не одобрить такого поступку Болгарії".

Одночасно з цим стверджуються вістки про скріплене постачання Китаю зброєю з Москви, в світлі чого цікаве наступне чергове дementі ТАСС: "Агентство Юнайтед Прес подає: "В дипломатичних колах повідомляють, що Ніпон досягнув угоди з Советським Союзом, яка визначає сфери впливу на Далекому Сході й передбачає припинення допомоги Чунціну з боку Советського Союзу". ТАСС уповажнений заявити, що це повідомлення не відповідає дійсности". Газета "Нью Йорк Ворлд Телеграм" опублікувала повідомлення редактора закорд. відділу газетного тресту Говарда Сіммса, який твердить, ніби то ніпонський посол у Москві Татекава запропонував Советському Союзу "всю або частину Бритійської Індії, якщо Советський Союз преднається до коаліції трьох держав", а також зробив пропозицію "про уступку східнього Сибіру Ніпону". ТАСС уповажнений заявити, що це повідомлення є безглузде і зовсім не відповідає дійсности".

Коли додати до цього вістку, що Совети погодилися на відкриття, першого поза Москвою, американського консульату у Владивостоці, то будемо мати низку фактів, з яких чинить собі великі надії англійська преса. Ця преса писала в дні довкола поїздки Молтова в Берлін цілі стовпці острого Москви перед Німеччиною. Ось один такий голос "Дейлі Телеграфу": "Воно очевидне, що й Німеччина й Росія хочуть уникнути тертя: Німеччина боїться всяких дальших мілітарних труднощів, поки веде війну з Великою Британією; Росія ж боїться мілітарної потуги Німеччини. Обидві отже готові йти собі на уступки, щоб вдержати мир. Але, ледви чи Молотов зміг би забути, як то Польща була союзником Німеччини з великими обіцянками приязні аж до хвилини, поки її не заатаковано, і йому мабуть не надто подобалося б робити уступки, знаючи, що в випадку перемоги над Англією, Райх розгорнув би негайно атаку в напрямі земель, які недавно придбала Росія".

За тим, що розвиток подій довжиться, промовляє й факт, що американський сенат рішив відкласти до січня наради в справі збройних кредитів для Британії, якої готівкові фонди на вичерпанні. Деякі часописи пояснюють це тим, що в міжчасі Америка почне чергову "мирову офензиву". Так отже може хвилево внести зміни в ситуацію застою одне хіба заломання Анг-

лії під скріпленими німецькими воздушними атаками. Ця одна можливість поширення конфлікту натякають "Базлер Нахріхтен", передбачуючи можливість ніпонської атаки голандських Індій. Юнайтед Прес принесла бо вістку про масову концентрацію пароплавів з ніпонським військом перед Гайнан, що, супроти переходу ніпонців у Китаю до самої оборони, могло б вказувати на згадані вище плани щодо голанд. Індій.

Коли так бракує даних для передбачення дальшого розвитку світової ситуації, характерні протикомуністичні заходи в Франції й у Швейцарії, де останньо розв'язано комуністичну партію. Ці заходи не випадкові, бо компартія не тільки припинила своєї діяльності в різних країнах, але й від недавня посилила її.

/УПС/

ГЕНЕРАЛ НАФТА?

Пророкувати належало завжди до невдячних професій, тимбільше в наших часах. Так напр? деякі прещасання про технічний перебіг теперішньої війни, роблені на основі досвідів зі світової війни, розбила дійсність першого року війни. Всякі сподівання й здогади про запотребування нафти в часі війни, роблені перед нею, виказалися в дальшому поважно перетягнені. Під враженням світової війни як теж зогляду на незвичайно великий зріст моторизації сухопутних військ й зокрема зріст летунства та його бойових спроможностей, вважалося, що саме нафта відіграє чи не вирішальну роль в модерній війні. Нічого дивного, що обидві, воюючі тепер, сторони робили в тому напрямі відповідну підготовку. Але несподівано швидко покінчення німецько-польської війни, а далі неменше блискавичний перебіг зудару на заході Європи показали, що запотребування на бензину було куди менше, ніж можна було надіятися. Це

Що теперішня війна спотребовує менше нафти, як передвиджувалося, виходить рівнож із того, як виглядав видобуток нафти в світі в 1940 р. в порівнянні з попередніми роками. Цей видобуток нафти, за останніми даними, виглядає так:

	1937	1938	1939	I. полов. 1939	I. полов. 1940
	/в мільйонах тон/				
Зєдинені Дєржави П.А.	173,3	164,7	171,4	84,5	93,7
Совети	28,4	29,3	29,7	14,6	14,9
Венецуєля	27,7	27,7	29,9	13,6	14,3
Іран	10,3	10,0	10,7	5,5	5,3
Голанд. Індії	7,2	7,3	8,1	4,4	4,7
Румунія	7,2	6,6	6,3	3,2	3,1
Мексико	6,8	4,8	5,5	2,5	2,8
Ірак	4,3	4,3	4,1	2,1	2,1
Колумбія	2,9	3,0	3,1	1,5	1,8
Трінідад	2,3	2,5	2,7	1,3	1,4
Інші краї	10,2	11,2	11,0	5,2	5,7
В цілому світі разом	281,0	271,4	282,5	138,4	149,8

Ці числа виказують, що світова продукція нафти в 1939 р. у порівнянні з роком 1938 тільки дуже мало збільшилася. Теж збільшення продукції в першій половині 1940 р. в порівнянні з першою половиною 1939 збільшилося тільки на 8,2 %. Збільшення американської нафтової продукції належить приписати передусім збільшенню внутрішнього запотребування зогляду на збільшену продукцію й розбудову промисловости.

Супроти такого розвитку нафтової проблеми в світі, нині було б дуже рисковно твердити, що "Генерал нафта" матиме рішачий вплив на вислід війни - так по одній, як і по другій сторони. Якщо правда, що попередню війну спричинила й виграла нафта, то теперішня війна ще й під цим оглядом доказує, що історія не мусить повторятися.

УКРАЇНЦІ В ГЕН. ГУБЕРНАТОРСТВІ.

Українська мова в судівництві.

Українську мову допустили у слові й письмі в таких городських судах Ген. Губернаторства: Біла Підляська, Білгорай, Тарногород, Холм, Володава, Белз, Грубешів, Чесанів, Томашів і Тишівці.

З життя Православної Церкви.

Православна Церква в Ген. Губернаторстві творить одну метрополію, яка розпадається на три єпархії: варшавську, холмсько-підляську та краківсько-лемківську. Варшавська митрополіча єпархія обіймає області: варшавську та радомську; холмсько-підляська область люблінську, і краківсько-лемківська область краківську. Холмсько-підляська єпархія піднесена з уваги на її церковно-історичне значення до ступня архієпископії, при чому на катедрі архієпископа холмського й підляського Собор Єпископів вибрав архимандрита Яблочинського монастиря Іларіона /проф. дра Івана Огієнка/, що став одночасно заступником митрополита Автокефальної Правосл. Церкви в Губернаторстві.

Німецькі власті видали важливе рішення, що всі православні церкви, повідбирані чи поруйновані поляками, мають перейти назад до Православної Церкви згл. бути відбудовані. В низці місцевостей відбулися вже врочисті свята переходу церков в руки православних громад, на місці ж руїн вірні ставлять пока хрести, під якими правлять богослужби.

В Холмі почав виходити двотижневий журнал "Український Православний Вістник" під редакцією В. Островського.

"Сільський Господар".

Т-во "Сільський Господар" має сьогодні свою централю в Ярославі й 6 філій: у Ярославі, Сяноці, Перемишлі, Белзі, Чесанові й Криниці. В організації працює 15 агрономів, 3 ветеринарів і низка помічних та канцелярійних сил, що обслуговують 234 низових клітин СГ. Заданням Т-ва є двигнути хліборобську культуру на вищий щабель, при чому праця поділена на такі фахові відділи: продукція цукрового буряка, бжільництво, хліборобський вишкіл молоді, вишкіл сільських жінок у домашньому господарстві, городництво й садівництво, співпраця з шкільним рефератом Укр. Цент. Комітету у справах с.-г. шкіл та видавничий відділ.

Професійні організації.

При УЦК у Кракові повстала Центральна Правнича Секція, що стала організацією українських правників, які живуть на землях у Ген. Губернаторстві. 20 листопада відбулися збори Секції, що на ній після рефератів та дискусії вибрано провід на чолі з суддею дром Гр. Лучаківським.

У Варшаві відбувся в приявності 100 учасників зїзд українських інженерів. Організація інженерів, що має свої секції при Допомогових Комітетах, влаштовує реферати, готується до видавничої діяльності й бере участь у різних технічно-господарських ділянках життя, займаючись організацією ремісників, ремісничих і технічних шкіл, промислових підприємств і т.д.

Національний рух на Підляшші.

Підляшшя було через цілі сторіччя тереном політичної, культурної й релігійної експанзії поляків. У Білій, центрі Підляшшя, на склепових вивісках видніють такі "польські" прізвища, як Романюк, Димитрюк, Лукашук і т.п., які вказують, що ці люди належали колись до українського народу. Українська школа має тут велику місію до сповнення, важно теж, щоб якнайбільше українців зпоза Підляшшя відкривали варстаті праці на цій найдалі на північний захід висуненій нашій території. Факт, що українське друковане слово находить тут уже нині масовий збут, говорить, що Підляшшя поволі вертає в лоно свого народу.